# Översikt av svenska *Hydrotæa*-arter (*Muscidæ*).

Av

OSCAR RINGDAHL.

Tandade framlår hos hannen är ett karakteristiskt kännetecken på alla arterna inom släktet *Hydrotæa* R. D. Härigenom skiljer sig detta släkte från alla andra inom familjen *Muscidæ*. Genom säregna borstanordningar på benen äro hannarna lätta att bestämma, under det honorna, som vanligen är fallet, ha ett mera enformigt utseende.

Artstorleken är rätt så växlande, den största, *similis* 8—9 mm., den minsta, *glabricula* knappt över 3 mm. I övrigt må följande korta genusdiagnos anföras. Hannar: Ögon sammanstötande eller något åtskilda *(dentipes, palæstrica)* vanligen nakna eller glesháriga, täthåriga hos *ciliata, occulta, cyrtoneurina* och *hirticeps*, antenner och palper svarta, antennborst naket eller pubescent, aldrig fjädrat. Kroppsfärg svartaktig—grå, hos några med delvis gulfärgad bakkropp. Torax är tydligare strimmad endast hos några av de större arterna. Postsuturala dorsocentralborst 4, sternopleuralborst 1 + 1 eller 1 + 2, det undre bakre alltid svagt utvecklat, präalarborst saknas i regel, pteropleura nakna. Bakkropp ovalformad, ofta med ryggstrimma och stundom med skillerfläckar, dock alltid utan verkliga fläckar. Ben hos alla arterna svarta, bakhöfterna sakna borst på baksidan. Framlår på undersidan vid spetsen med två tänder, som hos olika arter äro olika till formen, framtibier på insidan vid basen glänsande och med egendomliga inskärningar och fördjupningar. Vingar utan kostaltagg, 4. ribban rak till vingkanten, hos några av de största arterna vid själva vingkanten obetydligt uppåtböjd, 6. ribban ej nående vingkanten, vingfjäll olikstora, det undre skjuter utanför det övre. — Honorna ha enkla ben, brett skilda ögon och pannan försedd med strimborst.

I efterföljande översikt av svenska *Hydrotæa*-arter omnämnas i beskrivningarna, vilka behandla hannarna, endast iögonenfallande karaktärer, och vad som framgår ur bestämningstabellerna upprepas

ej i artbeskrivningen. En utförlig beskrivning över släktet och arterna gives i STEINS ypperliga monografi: *Die europäischen Arten der Gattung Hydrotæa*, 1903.

Även inom detta släkte kan man tänka sig en gruppindelning och sammanföra närmare besläktade arter. Sålunda bildar *dentipes* typen för en artgrupp, till vilka några av våra största arter höra. Hit kunna, utom den nämnda, räknas *similis, bispinosa, palæstrica* och *cyrtoneurina*, alla med kraftiga akrostikalborst och 4. ribban vid vingkanten mer eller mindre tydligt något uppåtböjd. Kring *irritans* gruppera sig ett antal arter, vilka både med hänsyn till utseende och levnadssätt väsentligt avvika från de föregående. De utmärka sig genom sina hos hankönet långa baklår, vilka jämte baktibierna äro mer eller mindre krökta. Dessa arter äro: *irritans, Pandellei, curvipes, pellucens, borussica* och *scambus*. De ha alla den vanan att följa vandraren under hans vistelse i skogen samt slå sig ned på kläderna och i ansiktet. Genom sin envishet att oförtrutet återkomma efter alla bortschasningsförsök kunna de särskilt under heta sommardagar bli ganska retsamma följeslagare. I södra Sverige är *irritans* den ojämförligt vanligaste och den som tillsammans med *meteorica* är den mest irriterande. Utom dessa, jämte den sistnämnda *meteorica*, ha även *velutina, pilitibia* samt *militaris* och möjligen *glabricula* liknande vanor. Båda könen uppträda på detta sätt, men honorna äro alltid de talrikaste. Möjligt är, att de flesta även vistas på fäkreatur. Systematiskt sett äro de sex representanterna till *irritans*gruppen närbesläktade, men vad övriga arter inom släktet angår, kunna väl knappast några större enhetliga grupper påvisas. *Meteorica* och *pilitibia* stå varandra nära, och måhända kan man säga detsamma om *velutina, tuberculata* och *militaris*, *armipes* och *albipuncta* äro närbesläktade och *parva* och *atrisquama* likaledes lika varanda, *occulta* och *Ringdahli* synas besläktade och kunna kanhända föras samman med *ciliata* och *pilipes*.

ZETTERSTEDT kände på sin tid 15 svenska arter tillhörande detta släkte. Utom dessa har det lyckats författaren att finna 11 för faunan nya arter, en del av dem förut omnämnda i denna tidskrift, så att antalet svenska arter nu är 26. Tre av dem voro okända för vetenskapen. STEIN har i »Die Anthomyiden Europas» beskrivit två och i denna uppsats beskrives en tredje. Av de arter, STEIN i det citerade verket upptager, är det endast två, som ännu ej påträffats i vårt land, nämligen *cinerea* R. D. och *penicillata* ROND. Den förstnämnda är funnen i Tyskland och England och tillhör kanhända även Sveriges fauna, den sistnämnda är endast funnen i sydligare delar av Europa.

## Hannar.

1. Bakkropp delvis genomlysande gul . . . . . . . . . . . 2
—. Bakkropp ej genomskinligt gul utan gråaktig—svart . . . 4
2. Mellanlår på undersidan med en enkel rad av ungefär 4 glest ställda och tämligen korta men kraftiga borst
20. *curvipes* FALL.
—. Mellanlårens undersida med talrika starka borst, som äro tätsittande och samlade mot basen till . . . . . . . . . 3
3. Baktibiernas spetshalva på insidan, vid mitten av denna, med en hopgyttrad samling av flera borst. 21. *pellucens* PORTSCH.
—. Baktibiernas insida vid mitten med en bred hårpensel, bildad av talrika, i spetsen böjda borsthår. 22. *borussica* STEIN.
4. Baklårens undersida vid basen eller på mitten med en »sporre» eller med 1 eller 2 nedåtriktade borst; f. ö. utan borst. . . 5
—. Baklår utan dylika borst. . . . . . . . . . . . . 10
5. Mellanbenets knä med ett eller två länga, uppåtböjda borst. Svartblå art med vita band på bakkroppen. 7. *ciliata* FABR.
—. Mellanknä utan sådana borst . . . . . . . . . . . 6
6. Baktibier på mitten med ett i spetsen hakformigt böjt borst, bakbenens lår och tibier starkt böjda . . . 23. *scambus* Zett.
—. Bakben av annan beskaffenhet . . . . . . . . . . . 7
7. Baklårens undersida med »sporre» vid basen . . . . . 8
—. Baklårens undersida på mitten med 1 eller 2 borst . . . . . 9
8. Ögon långt och tätt håriga, mellantibier på insidan långhåriga
9. *occulta* MEIG.
—. Ögon kort och glest håriga, mellantibier nakna på insidan, på utsidan vid spetsen med ett långt borsthår
8. *Ringdahli* STEIN
9. Baklårens undersida med 2 borst, baktibiernas insida med 3 eller 4 i spetsen hopstående borst . . . 11. *albipuncta* ZETT.
—. Baklårens undersida med 1 borst, baktibiernas insida med hårtofs . . . . . . . . . . . . . . . . . . 12. *armipes* FALL.
10. Ögon täthåriga . . . . . . . . . . . . . . . 11
—. Ögon nakna eller glest håriga . . . . . . . . . . 12
11. Mellantibier på framsidan utan borst, baksidan med 2 eller 3 borst . . . . . . . . . . . . . . . 5. *cyrtoneurina* ZETT.
—. Mellantibier på framsidan med 2 borst, baksidan med en rad av många borst . . . . . . . . . . . 6. *hirticeps* FALL.
12. Större arter, över 4 mm. . . . . . . . . . . . . 13
—. Mindre arter . . . . . . . . . . . . . . . . . 24
13. Mellanbenens 1. tarsled på insidan mycket tätt borsthårig, eller också alla tarslederna fjunhåriga, baklår långa och böjda, på undersidan nästan nakna . . . . . . . . . . . . . . 14

—. Mellan- och bakben av annan beskaffenhet . . . . . . . 15
14. Mellanbenens 1. tarsled tätt borsthårig, borsten på mellanlårens undersida oliklånga, baktibier utan borstsamling
18. *irritans* FALL.
—. Mellanbenens tarsleder finhåriga, mellanlår på undersidan med en rad av långt åtskilda och ganska korta men kraftiga borst, baktibier på insidan nedom mitten med en liten borstsamling
19. *Pandelléi* STEIN
15. Akr. tydliga, vanligen kraftiga, ögon oftast ej så tätt sammanstötande, större arter av ganska långsträckt kroppsform . 16
—. Akr. saknas eller äro svaga, ögon mycket tätt sammanstötande, något bredare arter . . . . . . . . . . . . . 20
16. Baktibier på insidan på mitten finhåriga, mellanlår på undersidan finhåriga, vingfjäll och vingar vid basen gulaktiga, torax svartglänsande, ostrimmad . . . . . . . . 10. *pilipes* STEIN
—. Baktibier på insidan nakna . . . . . . . . . . . . 17
17. Mellantibier på fram (ut) sidan med 1 eller 2 borst nedom mitten . . . . . . . . . . . . . . 18
—. Mellantibier utan borst på framsidan . . . . . . . . 19
18. Mellanhöfter med en grov, bakåtriktad rak borsttagg, torax med 3 breda strimmor, bakkropp gulgråaktig med fin ryggstrimma
3. *palæstrica* MEIG.
—. Mellanhöfter utan tagg, svartblåaktig art med ostrimmad torax
4. *bispinosa* ZETT.
19. Orbiter nästan sammanstötande, mellanlår på undersidan med en rad tydliga borst vid basen, baktibier på utsidan framtill med flera borst . . . . . . . . . . . . 2. *similis* MEADE
—. Ögon tydligt åtskilda, mellanlår på undersidan långt och tätt håriga men utan verkliga borst, baktibier på utsidan framtill med endast 2 eller 3 borst . . . . . . . . 1. *dentipes* FABR.
20. Mellanlår på undersidan vid basen med en samling mycket grova borst, vingar innanför yttre tvärribban med ett av mikroskopiska hår bildat matt band . . . . . . 13. *militaris* MEIG.
—. Annorlunda . . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 21
21. Mellan- eller baktibier med säregen behåring . . . . . . 22
—. Mellan- eller babktibier utan anmärkningsvärd behåring . 23
22. Mellantibier både på fram- och baksidan med tätare behåring
15. *tuberculata* ROND.
—. Mellantibier enkla, baktibier på ut- och insida med långa borsthår . . . . . . . . . . . . . . 17. *pilitibia* STEIN
23. Baklår längs hela undersidan inåt med en rad långa fina borsthår . . . . . . . . . . . . . . . . 14. *velutina* R. D.
—. Baklår utan långa borsthår på undersidan inåt
16. *meteorica* L.
24. Mellantibier på framsidan med ett borst . . . . . . . 25

—. Mellantibier utan borst på framsidan, bakkropp glänsande svart utan tydlig teckning . . . . . 26. *glabricula* FALL.
25. Baktibier på insidan strax ovan mitten med ett enstaka, utstående borst, baklår på undersidan nakna 24. *parva* MEADE
—. Baktibier på framsidan med 4 eller 5 långa borsthår på mitten, baklår på undersidan vid basen och på mitten finhåriga 25. *atrisquama* n. sp.

## Honor.

1. Ögon tätháriga, mellantibier på baksidan med många borst 6. *hirticeps* FALL.
—. Ögon nakna eller glest håriga, mellantibier på baksidan med 3 eller 4 borst . . . . . . . . . . . . . . 2
2. Bakkropp åtminstone på sidorna eller vid basen gul [1] 20. *curvipes* FALL.
21. *pellucens* PORTSCH.
22. *borussica* STEIN
—. Bakkropp ej gulfärgad . . . . . . . . . . . . . . 3
3. 4 mm. eller däröver . . . . . . . . . . . . . . 4
—. Mindre arter . . . . . . . . . . . . . . 22
4. Mellantibier på insidan med ett borst . . . . . . . 5
—. Mellantibier utan borst på insidan . . . . . . . . 6
5. Mellantibier på framsidan med ett borst, borstet på insidan nedanför mitten mot tibians spets . . . . 13. *militaris* MEIG.
—. Mellantibier på framsidan utan borst, borstet på insidan på eller ovanför tibians mitt . . . . . . . 23. *scambus* ZETT.
6. Kinder åtminstone vid antennbasen svartglänsande (hos *velutina* endast svagt) . . . . . . . . . . . . . . 7
—. Kinder mer eller mindre pudrade . . . . . . . . . 12
7. Svingarehuvud gult . . . . . . . . . . . . . . 8
—. Svingarehuvud svartbrunt . . . . . . . . . . . 9
8. Vingfjäll vita, vingbas ej gul, akr. saknas, torax framhörn och sista abdominalsegmentet vitpudrade . . . . 7. *ciliata* FABR.
—. Vingfjäll och vingbas gula, akr. finnas, torax framhörn och sista bakkroppssegmentet ej tydligt vitpudrade 8. *Ringdahli* STEIN
9. Mellantibier på framsidan mot spetsen vanligen med ett kort borst. Svartglänsande art med tydliga akr., gula vingfjäll och gulaktig vingbas . . . . . . . . . . . . 10. *pilipes* STEIN

[1] Honorna till dessa tre arter äro varandra mycket lika; *pellucens*-♀ känner jag troligtvis ej, men den är enl. STEIN omöjlig att skilja från *curvipes*; *curvipes* och *borussica* äro ävenledes mycket lika, men den förra har torax mera blågråaktigt pudrad, under det den senares torax är i det närmaste svartbrnn.

—. Mellantibier på framsidan utan borst . . . . . . . . 10
10. Akr. kraftiga i ganska närstående rader, kinder vid antennbasen med svartglänsande fläck. Gråpudrad matt art 9. *occulta* MEIG.
—. Akr. svaga eller i brett skilda rader. Svarta, svagt gråpudrade eller glänsande . . . . . . . . . . 11
11. Svartblåaktig, glänsande, kinder vid antennbasen och ocellartriangel starkt glänsande, akr. korta och otydliga 15. *tuberculata* ROND.
—. Svart, något gråpudrad, nämnda ställen svagare glänsande, akr. utvecklade . . . . . . . . . . . 14. *velutina* R. D.
12. Akr. kraftiga, av nästan samma styrka som dc., mellantibier på framsidan med ett borst (undantag: *cyrtoneurina*), framtibier vanligen på framsidan med ett mittborst . . . . . . 13
—. Akr. saknas eller mycket svagare än dc., mellantibier ofta utan borst på framsidan, framtibier utan borst på framsidans mitt . . . . . . . . . . . . . . . . 17
13. Svartglänsande art, bakkropp med ytterst svag pudring, toraxstrimmor saknas eller mycket otydliga . . 4. *bispinosa* ZETT.
—. Gråpudrade arter med strimmad torax . . . . . . . . 14
14. Mellantibier på framsidan utan borst . 5. *cyrtoneurina* ZETT.
—. Mellantibier på framsidan med 1 eller 2 borst . . . . 15
15. Torax trestrimmig, vingar tydligt gulaktiga, bakkropp gulgråpudrad, utan skillerfläckar . . . . . . . 3. *palæstrica* MEIG.
—. Torax fyrstrimmig . . . . . . . . . . . . . . . 16
16. Baktibier på utsidan framtill med 2—3 borst, vingfjäll vitaktiga 1. *dentipes* FABR.
—. Baktibier på utsidan framtill med 4—6 borst, vingfjäll gulaktiga 2. *similis* MEADE
17. Svingarehuvud gult . . . . . . . . . . . . . . . 18
—. Svingarehuvud mörkare, brunt eller svartaktigt . . . . 19
18. Antennborst tydligt pubescent, gulgråaktigt pudrad art 18. *irritans* FALL.
—. Antennborst nästan naket, mörkgrå art . 11. *albipuncta* ZETT.
19. Ryggborstet på baktibierna saknas vanligen, antennborst nästan naket . . . . . . . . . . . . . 12. *armipes* FALL.
—. Ryggborstet på baktibierna finnes, antennborst pubescent . 20
20. Antennborst långt pubescent, akr. saknas, längd ca. 6 mm. 19. *Pandelléi* STEIN
—. Antennborst kortpubescent, något mindre arter . . . . 21
21. Akr. utvecklade = ½ av dc. . . . . . . . . 16. *meteorica* L.
—. Utvecklade akr. saknas . . . . . . . . . 17. *pilitibia* STEIN
22. Panna glänsande svart, mellantibier på framsidan utan borst 26. *glabricula* FALL.
—. Panna mattsvart, mellantibier på framsidan med ett borst . 23

23. Mellanlår på undersidan med 2—3 starka basalborst, baktibier på utsidan framtill med 3—4 borst . . . 24. *parva* MEADE.
—. Mellanlår på undersidan utan längre borst, baktibier på utsidan framtill med 1 borst . . . . . . . . 25. *atrisquama* n. sp.

---

1. *dentipes* FABR. — ♂ — Svartgråaktig och något glänsande. Toraxstrimmor endast framtill synliga. Bakkropp ljusare med framträdande skillerfläckar och ganska otydlig ryggstrimma. Mellanlår på undersidan med lång behåring, som är sammanträngd mot basen till och där nästan tofslik, mellantibier på framsidan utspärrat kort och tätt håriga, baklår på under- och insida finhåriga. Vingfjäll vitaktiga, svingare svarta. L. 7—8 mm.

Förekommer allmänt över hela landet från Skåne till nordligaste Lappland och är överhuvvudtaget en av de allmännaste flugor på blad av träd, buskar och högre örter. April—oktober.

2. *similis* MEADE — Mycket lik den föreg. men något större och kraftigare. Utpräglade skillerfläckar på bakkroppen saknas och ryggstrimman är finare. Borsten vid baklårens spets på undersidan inåt långa. Vingfjäll gulaktiga. L. 8—9 mm.

En sällsynt art, funnen i Skåne och på Gotland (förf.) samt i Östergötland och Lappland (ex. i Riksmusei samlingar.). Juli—augusti.

3. *palæstrica* MEIG. — ♂ — Torax med tre breda strimmor. Mellanlårens behåring påminner något om den hos *dentipes;* på undersidan tät och fin, på framsidan i bashalvan med långa nedåtböjda borst, baklår på undersidan finhåriga. Vingar vid basen gulaktiga, vingfjäll gula, svingare svarta. L. 6—8 mm.

Ej sällsynt. Hittills endast funnen i Skåne. Maj—sept.

4. *bispinosa* ZETT. — ♂ — Torax svart, ostrimmad, något glänsande. Bakkropp glänsande med rygglinje och tunn vitaktig pudring. Mellanlårens behåring ungefär som hos föreg. art, baklår på undersidan långhåriga. Vingjäll vitaktiga, det undre smutsgult, svingare svarta. Vingar rökiga, vid själva basen något svartaktiga. L. 7—8 mm.

Känd endast från Lappland och Jämtland. Vid Abisko förekom den ej sällsynt på telefonstolpar och husväggar. (Förf. 1922.)

5. *cyrtoneurina* ZETT. — ♂ — Torax svart med knappt skönjbara strimmor. Bakkropp skiftande med ljusare pudring, tydlig

ryggstrimma och smala svarta segmentränder. Mellanlår på undersidan med en rad borst i bashalvan samt glesare håriga, framsidan mot basen till med längre borst, baklår på undersidan nakna, endast vid spetsen inåt och utåt med några längre borst, baktibier på in- och utsida med borstrader. Vingar grågulaktiga, vingfjäll gula, svingare svarta. L. 7—8 mm.

♀ är, utom vad som framgår ur tabellen, mycket lik *dentipes*.

Förekommer tämligen sällsynt och är endast funnen i Skåne (flerstädes av förf.) och i Västergötland BOHEMAN (ex. på Riksmuseum.). Maj—oktober.

6. *hirticeps* FALL. (*Bezzi* STEIN) — ♂ — Ögon nästan sammanstötande, panna och kinder starkt framstående, även underkinder bredare än hos övriga arter inom släktet, antennborst nästan naket. Torax grå med tämligen tydliga mörkare strimmor, akr. långa. Bakkropp ljusgråpudrad med tydlig ryggstrimma och mörkare segmentkanter (teckningen erinrande om den hos *occulta*). Mellanlår på undersidan utan egentliga borst, fram- och baksida med en rad av fina borsthår, av vilka 2—3 på baksidan 1/3 före spetsen äro särskilt långa, mellanbenens metatarsus på mitten något förtjockad och här på insidan med en ganska tät samling korta hår, som äro längre än ledens tjocklek, baklår på undersidan inåt med en rad fina borsthår, baktibier på insidan kort och tätt håriga. Vingfjäll viktaktiga, svingare svarta. L. 7,5—8 mm.

Arten har jag ej påträffat i naturen, och ovanstående kännetecken äro hämtade från STEINS beskrivning. STEIN förmodar, att *Hydrotæa Bezzi*, under vilket namn han beskriver arten, är densamma som *Musca hirticeps* FALL., och denna förmodan är otvivelaktigt riktig. Originalexemplaret, efter vilket ZETTERSTEDT beskriver arten i Diptera Scandinaviæ, härstammar från FALLÉN (♂ var ej känd för FALLÉN), finnes ännu i behåll i typsamlingen i Lund och är i överensstämmelse med STEINS beskrivning. Den upptäcktes i Skåne men är sedan FALLÉNS tid ej återfunnen i vårt land.

7. *ciliata* FABR. (*spinipes* FALL.) — ♂ — Ögon tätthåriga, orbiter svarta, den vita fläcken vid antennernas bas mycket stor. Torax svartblå, ostrimmad, framhörn vitpudrade, akr. saknas. Bakkropp blåaktig med tydlig vit fläckbildande pudring. Mellanlår tunna och vid mitten något insnörda, på undersidan utan borst, endast vid basen finhåriga, de båda sporrebildande borsten sittande mitt på baklårets undersida, baktibier på mitten långhåriga. Vingfjäll vita, svingare gula. L. 7—8 mm.

Ehuru ej synnerligen allmän, är denna vackra art känd från Skåne till Lappland (enl. ZETTERSTEDT). Maj—september.

8. *Ringdahli* STEIN — ♂ — Ögon sammanstötande. Torax svart, glänsande, ostrimmad, akr. tydliga. Bakkropp blågråaktigt pudrad med fin svart ryggstrimma. Mellanlår, ovanifrån sedda, på mitten något insvängda, på framsidan kort, på baksidan långt håriga, undersidan utan längre borst, mellantibier på framsidan med ett borst ovanför det långa borsthåret, mellantarsens 1. led på undersidan med täta borst, 2. och 3. leden håriga, baklårens sporre sittande vid basen, baktibier på utsidan i spetshalvan med mycket lång tofslik behåring, även insidan med längre borsthår. Vingar vid basen starkt gulaktiga, vingfjäll gulaktiga, svingare ljusbruna. L. 7—7,5 mm.

Arten är av nordlig förekomst. Sedan den beskrevs efter ex. från Undersåker i Jämtland, där jag fann den sällsynt i granskogen, har jag funnit den i den subalpina regionen vid Torneträsk, där den vid Abisko förekom något allmännare, dels på husväggar och telefonstolpar, dels kretsande under björkar. Dessutom är den funnen i Närke av ANTON JANSSON, som fått den kläckt ur ett gammalt ekorrbo (Ent. Tidskr. 1919.)

9. *occulta* MEIG. — ♂ — Svartgrå. Ögon sammanstötande. Torax med tydlig mittstrimma, akr. långa. Bakkropp ljusgråpudrad med tydlig ryggstrimma och svartaktiga mer eller mindre breda segmentframkanter. Mellan- och baklår på undersidan nästan nakna, baktibier nedom mitten något förtjockade och med en hårsamling av borsthår, som på utsidan räcka till tibians spets, baksidan med en rad borsthår. Vingfjäll gulvitaktiga, svingare svarta. L. 4,5—5,5 mm.

Utbredning över hela landet. I Skåne är denna art allmän. Den uppehåller sig mestadels i kretsande sällskap under trädkronor, ofta tillsamman med *Fannia*-arter. Maj-oktober.

10. *pilipes* STEIN — ♂ — Ögon nästan nakna, berörande eller nästan berörande varandra, kinder och underkinder mycket smala. Torax svart, glänsande och utan spår till pudring. Akr. ej särskilt starka. Bakkropp gråpudrad med tydlig ryggstrimma och segmenten mer eller mindre brett svartaktiga i sin bakre del. Ben enkla. Mellantibier på framsidan ofta med ett litet borst, baklår på undersidan utåt med fullständig borstrad, dessa borst i bashalvan fina, undersidan finhårig, baktibiernas utsida framtill i spetshalvan med en rad av c:a 6—8 borst. Svingare svarta. L. c:a 6 mm.

Arten är endast en gång ($^{11}/_{8}$ 1923) funnen inom landet och påträffades då av förf. på sydkusten av Skåne vid Löderup. Hannarna kretsade tillsammans med flera andra *Hydrotæa*-arter i lä för vinden vid en furuplantering och slogo sig emellanåt ned på grenarnas barr, på vilka även ♀♀ infångades.

11. *albipuncta* ZETT. — ♂ — Ögon sammanstötande. Torax svartaktig med gråpudrade framhörn men utan framträdande strimmor, akr. ej utvecklade. Bakkropp ljusgråpudrad med ryggstrimma och ofta med svartaktiga segmentframkanter. Mellanlår på undersidan vid basen med 3 eller 4 starka borst, baktibier på utsidan framtill i spetshalvan med en rad av ungefär 6 borst. Vingar vid basen något gulaktiga, vingfjäll gulaktiga, svingare något mörkare gulbruna. L. 5—+6 mm.

Hittills endast funnen i Skåne, i olika delar av landskapet men är ej särskilt allmän. Maj—augusti.

12. *armipes* FALL. Snarlik föreg. art. — ♂ — Ögon tätt sammanstötande. Torax rent svart. Bakkropp gråvitpudrad med mot spetsen starkt avsmalnande ryggstrimma. Mellanlår på undersidan med mycket grova borst, baktibier på utsidan framtill med en rad mycket långa borsthår. Vingfjäll något gulaktiga, svingare svarta. L. 5—6 mm.

En ganska allmänt förekommande art. Den är av förf. funnen nordligast i Jämtland, men förekommer sannolikt över hela landet. Maj—september.

13. *militaris* MEIG. — ♂ — Ögon tätt sammanstötande. Torax svartglänsande utan akr. Bakkropp blågråaktigt pudrad med fin rygglinje. Mellantibiernas in- och framsida med vardera 1 borst, baklår på insidan med borstrad samt 2 långt åtskilda, långa borsthår. Vingar vid basen gulaktiga, vingfjäll bleka, svingare svarta. L. 5,5—6,5 mm.

Förekommer ej sällsynt i södra och mellersta Sverige och är nordligast funnen i västra Jämtlands granskogar (förf.). Juni—oktober.

14. *velutina* R. D. — ♂ Ögon tätt sammanstötande. Torax svart, glänsande, akr. mer eller mindre tydliga. Bakkropp gulvitaktigt eller blåvitaktigt pudrad, skiftande, med ryggstrimma, som på 2. leden är bredast men starkt avsmalnande mot spetsen. Ben enkla, baktibier på utsidan framtill nära spetsen med ett borst. Vingar ganska korta, något gulaktiga, vingfjäll gulaktiga, svingare svarta. L. ca. 6 mm.

Arten är ej sällsynt i Skåne och träffas mestadels kretsande under trädkronor. Dess utbredning sträcker sig mot norr åtminstone till Värmland, där ex. blivit tagna av BOHEMAN (Riksmuseum).

15. *tuberculata* ROND. — ♂ — Ögon tätt sammanstötande. Torax svartblå, glänsande, akr. saknas. Bakkropp glänsande och blåaktig i synnerhet spetshalvan, tunt vit- eller gulaktigt pudrad,

tydligast på 2. segmentet, 1. segmentet svart, 2. med bred ryggstrimma, som starkt avsmalnande fortsätter på 3. Mellanlår på framsidan långhåriga, baksidan ävenledes långhårig, nära spetsen slutande med 3 långa fina borst, baklår på insidan med en rad mjuka hår. Vingar mot basen gulaktiga, vingfjäll brungula, svingare svarta. L. c:a 5 mm.

Funnen sällsynt i Skåne, flerstädes (förf.) samt i Östergötland av BOHEMAN (ex. på Riksmuseum).

16. *meteorica* L. — ♂ — Ögon tätt sammanstötande. Torax djupsvart, akr. fina. Bakkropp sedd ovanifrån mörk, bakifrån sedd skiftande, mer eller mindre ljuspudrad med mörka reflexer, 1. leden svart, ryggstrimman bred och avsmalnande till bakkroppens spets. Framlårens tänder långa och nålformiga, den undre vid basen uppsvälld, mellanlår på undersidan i bashalvan med en rad av täta, ej långa borst, bakben ej anmärkningsvärt borstklädda. Vingar och vingfjäll brunaktiga, svingare svarta. L. 4,5—5,5 mm.

Arten är allmän i södra Sverge och enl. ZETTERSTEDT utbredd över hela landet upp i Lapplands högfjäll. Vid Torneträsk fann jag ej arten, ej heller på de jämtländska fjällen. Maj—okt.

17. *pilitibia* STEIN — ♂ — Ögon sammanstötande. Torax svart och något glänsande, akr. saknas eller hårfina. Bakkropp vitgråaktigt pudrad med mer eller mindre mörka reflexer och en knappast skarpt markerad ryggstrimma. Mellanlår på undersidan med 2 rader ganska starka men ej långa borst, baklår på undersidan såväl inåt som utåt med en rad långa borsthår, baktibier i spetshalvan på utsidan framtill med en rad av c:a 6 borsthår, som i längd avtaga mot tibians spets, insidan även med flera långa, fina borsthår. Vingar vid basen jämte vingfjäll gulaktiga, svingare svarta. L. 4—5 mm.

Arten fann jag sällsynt i granskogarna på Vällistafjället i västra Jämtland, där den i likhet med tvenne andra där uppträdande *Hydrotæa*-arter, *Pandelléi* och *scambus*, fångades på kläderna under vandring på fjällstigen eller också på kreatursspillning, i vilken möjligen dess utveckling försiggår. Juni, juli.

18. *irritans* FALL. — ♂ — Ögon sammanstötande, antennborst tydligt pubescent. Torax svart, sedd bakifrån med sparsam gulgråaktig pudring, tydligast vid framhörnen, strimmor svagt skönjbara, åtminstone 1 par tydliga akr. framför suturen. Bakkropp med tät sidenskiftande gulgråaktig eller gråvitaktig pudring och en smal ryggstrimma. Mellanlår på undersidan med en rad av ungefär 5 borst, av vilka de mellersta äro kraftigast. mellantibier, sedda från sidan, strax före spetsen på framsidan något insvängda, bak-

tibier något böjda, vid spetsen på insidan täthåriga. Vingar vid basen jämte vingfjäll och svingare gula. L. 5—6,5 mm.

Arten förekommer enl. ZETTERSTEDT över hela Skandinavien. I södra Sverige är den mycket allmän. Däremot fann jag den ej på fjällen i västra Jämtland, där den följande var allmän, ej heller såg jag den vid Torneträsk. Juni—okt.

19. *Pandelléi* STEIN. Närbesläktad med den föreg. — ♂ — Torax svart, akr. saknas. Bakkropp ungefär som hos den föreg., något mörkare. Bakbenens lår och tibier starkt böjda. Svingare svartbruna. L. 5,5—6,5 mm.

I bergiga skogstrakter synes denna art vara allmän och torde väl på sina ställen ersätta den föreg. Under ett besök på Halleberg i juli 1923 påträffades bägge arterna i ungefär lika stort antal i barrskogen. Dess utbredning sträcker sig från norra Skånes skogsbygd åtminstone till Jämtland.

20. *curvipes* FALL, — ♂ — Ögon tätt sammanstötande. Torax med blågråaktig pudring och därur otydligt framträdande strimmor, akr. framför tvärsömnen saknas. Bakkropp till stor del genomlysande gul, på mitten jämte 4. segmentet mer eller mindre gråpudrat, dessutom en fin svart rygglinje. Mellanlår jämntjocka och något krökta, på framsidan i bashalvan med långa borsthår, mellanbenens tarsleder med spridda fina hår, baklår och baktibier starkt böjda, de förra på undersidan nästan nakna, de senare på mitten med en samling av flera hopgyttrade i spetsen hakformigt böjda borst, spetshalvan förtjockad och särskilt på utsidan långhårig. L. 6,5—7 mm.

Arten är hittills endast känd från Skåne men förekommer där lokalt rätt talrikt. Juli—september.

21. *pellucens* PORTSCH. Närbesläktad med föreg. art, och honorna äro enl. STEIN omöjliga att särskilja. — ♂ — Kroppsfärg och utseende ungefär som hos *curvipes*. Mellanlårens hela fram- och baksida med långa borst, bakbenens lår och tibier till formen nästan lika föreg. art, borstpenseln på baktibierna sitter långt nedom mitten och dess borst äro ej omböjda i spetsen, baktibiernas utsida utan någon rad av långa borsthår.

Denna art synes i Skåne vara sällsyntare än den föreg., och förf. har endast träffat den i skogsbygden (Åsbo, Fagerhult och Hallandsås, juni). Dessutom är den funnen i Östergötland och Uppland av BOHEMAN (ex. på Riksmuseum).

22. *borussica* STEIN. Nära besläktad med de båda föreg. — ♂ — Torax nästan svart. Mellanlår på undersidan vid basen med

2 rader borst, de i främre raden mycket grova, mellantibier på utsidan mot spetsen med flera långa fina borsthår, baklår och baktibier starkt böjda, de senares basaldel på ryggsidan med en rad långa borsthår. L. 6,5—7,5 mm.

Arten är ganska sällsynt och blott påträffad av mig i norra Skånes skogsbygd (Åsljunga, Åsbo, Fagerhult, Arkelstorp, juli).

23. *scambus* ZETT. — ♂ — Ögon sammanstötande. Torax svartglänsande utan strimmor, endast framhörnen gråpudrade, akr. saknas. Bakkropp svart med tunn grågul- eller blåvitaktig pudring och svart ryggstrimma. Framlår på undersidan med mycket tät borstklädnad, den inre tanden bred och grov, sedd från sidan och underifrån, i spetsen kloformigt böjd, mellanlår på undersidan i bashalvan med en rad mycket starka borst, baksidan med talrika starka borst, framsidan borsthårig, mellantibier på insidan med 2 eller 3 borst, bakbenen böjda ungefär som hos *curvipes*, baklår på undersidan, utom det snett nedåtskjutande borstet närmare basen, så gott som nakna, baktibiernas förtjockade del upptager halva tibian och är täthårig på ut- och insida. Vingfjäll gulaktiga, svingare svartaktiga. L. 7—8 mm.

En präktig *irritans*gruppen tillhörande art, som är funnen i Jämtlands och Lapplands fjälltrakter. Förf. fann den 1913 ej sällsynt i granskogarna på Vällistafjället i Jämtland, där den förekom tillsammans med *Pandelléi* och med levnadssätt som denna. Dessutom har jag funnit den vid Gällivara och troligtvis förekommer den även vid Torneträsk, enär jag vid ett tillfälle såg ett par st. ♀♀ kringflyga mig, vilka sannolikt tillhörde denna art.

24. *parva* MEADE — ♂ — Ögon nakna, sammanstötande, kinder och underkinder mycket smala, antennborst nästan naket. Torax svart, knappt glänsande, utan strimmor, framhörn gråpudrade, akr. tydliga. Bakkropp blågråaktigt pudrad med en tydlig ryggstrimma. Mellanlår på undersidan vid basen med två mycket kraftiga borst, baklår på undersidan vid spetsen såväl utåt som inåt med 3 borst eller borsthår, baktibier på utsidan framtill med 4 tämligen långa och fina borst. Vingfjäll smutsgulaktiga, svingare svarta. L. 3,5—4 mm.

Arten har jag endast påträffat i ett ♂-ex. i Skåne vid Råå kärr d. 8/6 1922.

25. *atrisquama* n. sp. — Männchen: Augen gross und eng zummenstossend, nackt, Orbiten haarfein und kaum merkbar, Wangen und Backen sehr schmal und fast linienartig, Fühlerborste kurz pubescent. Torax ganz schwarz und kaum etwas glänzend, nur die Vorderecken graubestäubt, 4 hintere Dorsocentralborsten,

Akrostikalborsten gut entwickelt. Hinterleib sehr dunkel schwärzlich bleigrau bestäubt und glänzend, mit einer breiten schwarzen Rückenstrieme. Beine schwarz, Mittelschenkel auf der Unterseite mit 4 oder 5 Borsten, von denen eine an der Basis länger als die übrigen ist, Hinterseite der Mittelschenkel von der Basis bis zur Spitze mit einer dichten Reihe von ziemlich langen Borstenhaaren, Mittelschiene hinten mit 2 Borsten, aussen vorn mit einer ziemlich kräftigen Borste, Hinterschenkel auf der Unterseite in der Basishälfte mit einer Reihe von feinen weichen Haaren, unterseits abgewandt nur an der Spitze mit 1 oder 2 Borsten, Hinterschiene innen vorn auf der Mitte mit einer Gruppe von etwa 4 oder 5 langen feinen Borsten, sonst nur aussen abgewandt mit einer sehr kurzen Borste. Flügel deutlich angeräuchert. Schüppchen schwärzlich. Schwinger schwarz. L. c:a 3,5 mm.

Denna lilla art, som till utseendet påminner om *parva*, upptäckte jag först 1924 vid Åsljunga i norra Skåne i slutet av juli. Den förekom på blad av några småbjörkar, där även många andra flugarter samlats, troligen på grund av att på grenarna funnos bladlöss, vilkas söta och för flugorna tilltalande avsöndring, s. k. honungsdagg, befuktade bladen.

26. *glabricula* FALL. — ♂ — Ögon tätt sammanstötande. Torax svart och glänsande utan pudring, akr. tydliga. Bakkropp starkt glänsande, endast 1. leden samt framkanterna av 2. och 3. svagt pudrade. Ben utan anmärkningsvärd beborstning, mellanlår på undersidan vid basen med 2 egentliga borst, baktibier på utsidan framtill och på insidan med vardera 3 eller 4 småborst. Vingfjäll vitaktiga, svingare svarta. L. c:a 3 mm.

Den minsta av våra *Hydrotæa*-arter och igenkännlig på sitt svartglänsande utseende. Den torde vara ganska sällsynt och förf. har endast vid ett par tillfällen funnit ♂♂ av densamma, såsom vid Lund och Hälsingborg. Honor tror jag mig några gånger ha observerat på kläderna, men deras uppträdande torde ha varit ganska flyktigt. ZETTERSTEDT anför densamma från flera ställen i Skåne samt från Östergötland och södra Lappland. Juni—aug.